

Megjelenik minden vasárnap és csütörtökön.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Szabó Albert könyvnyomdáiban Kézdi-Vásárhelyt, hova úgy a lap beltartalmi részét illeti közlemények, mint az előfizetések, hirdetések, nyilttéri cikkek stb. intézendők.

Nyilttéri cikkek soronkint 10 kr-ért közöltnék.

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Előfizetési árak:

Egy évre . . . 6 frt — kr
Fél évre . . . 3 frt — kr
Három hónapra . . . 1 frt 50 kr
Külföldre 1 évre 8 frt — kr
Egyes szám ára 6 kr.

Hirdetések díja:

minden egyhasábos garmond-sorért vagy annak területéért 4 krajczár. Hivatalos hirdetések külön árszabály szerint számoltatnak. Ezenkívül minden beiktatásnál 30 krajczár bélyegdíj fizetendő.

Delegációkból.

Kézdi-Vásárhely, 1890. június 18.

Mig ott fenn a fővárosban monarchiánk két felének küldöttei a közös kiadások felett tanácskoznak, a magyar közvélemény szorongó szívvel figyel a tárgyalások eredményére. S a mit onnan kap, minden egyéb, csak vigasztaló nem. Minden egyes tételnél csak az előirányzat emelkedését látjuk s még az a vigasztalásunk sem lehet, hogy az az utolsó áldozat, melyet tőlünk a mostani fegyveres béke követel, mert hát az igen illetékes helyről ki van jelentve, hogy ezuttal csupán azokra terjed ki a költségvetés, melyek égető szükségét képeznek s hogy a java még csak ezután jó; jövőre a hadügyi költségvetés még fog növekedni.

Ha élni akarunk, haladni kell a fegyverkezésben a többi államokkal, ott nem lehet milliókra tekinteni, hol egy állam fennállásáról s jövőjéről van szó. És ebben sok igazság is van. A béke sok milliónál többet ér, a haza érdeke pedig pénzzel egyáltalában meg nem becsülhető. Minden józan gondolkodású ember, minden elfogulatlan hazafi átlátja, hogy a jelenlegi európai helyzet mellett nincs más választás, mint tovább haladni a nemzetközi fegyverkezés veszélyes útján és egyáltalában senki sem csudálkozik, ha a hadügyi kormányzat minden évben újabb meg újabb sürgős követelésekkel lép elő; hisz az épen hazaárulás lenne, ha államunkat a mostani viszonyok között védtelen állapotban hagynók, de azért nem kisebb az aggodalom, hogy mi lesz mindennek vége?

A loyális magyar nemzet, mely életét és vérét áldozta hazáért és királyáért, valahányszor azokat vesz fenyegeté, most is ép oly áldozatkész, mint volt minden időben a magyar nemzet által kiküldött delegátusok, habár aggodó szívvel, de készségesen megszavazzák ma is, később is a hadsereg részéreszükséges rengeteg pénzt, mert a parancsoló szükséggel szemben nincs más választás, mint adni, áldozni a végkimerülésig. Azt is mindenki jól tudja, hogy ez biztos ut az anyagi végpusztulás felé, de ha veszünk, szent célért veszünk. Jól tudjuk azt is, hogy mindez nemzeti fejlődésünk rovására megy. Alig tudtuk az államháztartásba az egyeusulyt helyreállítani, s alig volt időnk ebben gyönyörködni, a mostani s a kilátásba helyezett újabb meg újabb hadügyi kiadások ismét visszavetnek abba a szomorú helyzetbe, melyben eddig valánk s azok a nagyszabású reformtervek, melyek csak imént kerültek felszínre, még sok ideig ismét lekerülnek napirendről s még több takarékossgal kell élnünk, hogy betöm-

hessük azon hézagokat, miket a hadsereg fenntartása pénzügyi állapotainkon ütött. Ezt is szívesen eltűrjük, reformokkal is el tudunk várni, mert hát a béke fenntartása és állami lételünk biztosítása egy világháború esetére, mindennél fontosabb. A mi mindenkit aggodással tölt el, az a kérdés hogy mikor lesz mindennek vége, s milyen lesz a vég, s hogy egyáltalában az államok fegyverkezése megszűnik-e előbb, míg a népek teljesen kimerülve, képtelenek lesznek több áldozatot hozni?

Ha a történelmen végig tekintünk, sehol sem látunk arra példát, mely a mostani európai helyzethez hasonlítható lenne. Látjuk a rómaiakat a pun háború alatt, a mint végkép kimerülve, utolsó filléreiket is a haza oltárára viszik, hogy még egy hadsereget küldhessenek a betörő ellenség ellen. Az utolsó filléreken beszerzett sereg megmenti a hazát s Róma új életre ébred. Látunk dúló harczokat, melyek nemzeteket tesznek tönkre, de azok a harcz elmultával gyorsan fejlődésnek indultak. Ezen példák csak azt bizonyítják, hogy egy rövid lefolyású háború bármily véres legyen is az, valamint az egyesek által hozott áldozatok soha sem képesek egy nemzetet végleg megsemmisíteni, de azok a terhek, miket egy évekig tartó fegyveres béke az államra és közvetve a népre rónak, egy nemzet pusztulásának lehetnek okozói. Nincs tehát okunk a háborútól többé félni, mert az kevésbé veszélyes, mint e drágán megvásárolt béke.

Nagyon számot vetettek a helyzettel a delegátusok, mert ugyancsak aggodó gondal vizsgálják meg a hadügyi költségvetés minden egyes tételét, de az égető szükséggel szemben mindent meg kell adni, mit a hadsereg kíván. Olvasva a delegációkról szóló tudósításokat, nem tagadhatjuk meg feltétlen tiszteletünket azon hazafias aggodalmaktól, mikkel delegátusaink a hadügyi költségvetést vizsgálják, és egyszersmind el kell ismernünk, hogy a jelen viszonyok között mást nem tehetnek, mint megszavazni a hadseregnek a kért milliókat.

Háromszék vármegye közgyűlése.

Háromszék vármegye törvényhatóságának f. hó 13 án tartott közgyűléséből adjuk a következőket:

Az 1888. évi házipénztári számadásra vonatkozólag a magyar belügyminiszteri számvevőség által történt átvizsgálás után belügyminiszter ur ö nagyméltósága által támasztott észrevételekkel szemben az igazolás megtétele.

Az 1887. évi házipénztári számadásnál fennálló s felhagyhatlan 44 frt 20 kr rabélelmezési költség törlése tárgyában az alispáni előterjesztés tudomásul vétetett.

A vármegyei alispán urnak azon előterjesztése, mely szerint a bécsi gazdasági és erdészeti kiállítá-

táson a vármegye részéről kiállítandó tárgyak szállítási és előállítás költsége 131 frt 44 kr a vármegyei iskolai alap kamattjévedelméből kiutaltatott, tudomásul vétetett.

A baróthi felső-népiskola és faragó tanmuhelynek 1888. évi számadása 1048 frt 90 kr bevétel és 1020 frt 50 kr kiadás és 28 frt 40 kr pénztári maradvánnyal a fenntartandók fennhagyásával helybenhagyatott.

Háromszék vármegye törvényhatóságának az 1889. évi közigazgatási és gyámhatósági kiadásairól szerkesztett számadása szerint volt:

Bevétele: Az 1889. évi állami javadalmazás 48,500 frt, a megyei könyvvezető fizetésére a gyámpénztári tartalékalapból 500 frt, a korábbi évi tértítmény követeléséből 299 frt 28 kr, a számadásos időszak alatti tértítményekből 2017 frt 11 kr, a korábbi évi rabtartási tértítményekből 39 frt 20 kr, a számadásos évi rabtartási tértítményekből 262 frt 35 kr, az ingatlan jövedelemből 11 frt 50 kr, a megelőző évi fizetési előleg tértítményekből 427 frt, a számadásos évi fizetési előleg tértítményekből 660 frt, az 1888. évi pénztári maradványból 2034 frt 57 kr, összes bevétel volt 54,751 frt 1 kr.

Kiadatott: A tisztviselők rendes fizetésére s azok fizetési előlegeibe 32,209 frt 95 kr, a tisztviselők mellékjárnulékaira 8184 frt 10 kr, a szolgaszemélyzet rendes fizetésére 2827 forint 79 kr, a szolgaszemélyzet mellékjárnulékaira 1415 frt 29 kr hivatalos helyiségek bérletére 400 frt, irodai kellékekre, nyomtatványokra, fára 2249 frt 71 kr, felhasználás és elszámolt utazási költségekre 159 frt 8 kr, épület-fenntartásra 1179 frt 52 kr, rendszerezett kiadás rabélelmezésre 546 frt 20 kr, előre nem látott költségekre 4885 frt 80 kr, összes kiadás volt 54,057 frt 12 kr.

A bevétel 54,751 frt 1 krból levonva a kiadás 54,057 frt 12 krt, teszen év végén a pénztári maradvány 693 frt 89 krt.

A vármegye területén létesítendő vasut költségeire kirótt 2% pótdadó-alap 1889. számadása szerint volt a bevétel 25,757 frt 60 kr, kiadás 11,201 frt 93 kr, év végén a vagyoni álladék 14,555 frt 67 krajczár.

A vármegyei pénztárban az 1889. évben kezelt összes készpénz és értékpapírok forgalmáról készített főkimutatás szerint volt a bevétel készpénzben 286,188 frt 64 kr, értékpapírban 307,658 frt 75 kr, kiadás készpénzben 270,556 frt 40 kr, értékpapírban 23760 frt 89 kr, év végével volt a pénztári maradvány készpénzben 20663 frt 27 kr, érték-kötvényekben 283,897 frt 86 kr.

A vármegyei összesített gyámpénztár 1889. évi mérlege szerint a gyámoltak és gondnokoltak követelése 285,319 frt 71 kr, ezzel szemben a fedezet 285,983 frt 75 kr, a tartalék-alap javára eső összeg 664 frt 4 kr.

A vármegyei ipariskolai alapnak az 1889. év folyamán alatt volt a pénztári kezelés alatti tőke álladéka 29,411 frt 23 kr, ebből levonva az év folyamán alatt befizetett s újból elhelyezett 4584 forintot, tesz a tőke álladék év végén 24,827 forint 23 krt.

A vármegyei tartalékalapnak volt az 1889. évben kezelés alatti tőke álladéka 48,209 frt 69 kr, levonva az év folyamán alatt befizetett 1212 forint tőkét, a konvertálás folytán kiadott 1950 frt névértékű urbéri kötvényt és a revindikált havas-alapnál leirt 42 frtot, teszen év végén a vagyoni álladék 45,055 frt 69 krt.

Kézdi-Vásárhely város 1889. évi gyámpénztári mérlege szerint a gyámoltak és gondnokoltak követelése összesen 24313 frt 3 kr, ezzel szemben a fedezet 24925 frt 8 kr, a tartalékalap javára eső összeg 612 frt 5 kr.

Kézdi-Martonos község 1890. évi költségvetése szerint bevétel 1277 frt, ezzel szemben a szükséglet 1556 frt 7 kr, hiány 279 frt 7 kr, mely pótdóval fedeztetik.

Osdola község 1890. évi költségvetési előirányzata 4747 frt 91 kr bevétel, 4750 frt 42 kr kiadás és 2 frt 51 kr hiánnyal helybenhagyott.

Zágon község 1890. évi pótköltségvetése 2333 frt 82 kr bevétel s ugyanannyi kiadással feltételeken helybenhagyott.

Felcsernáton község 1890. évi pótköltségvetése 1000 frt bevétel és 994 frt 75 kr kiadással helyben hagyott.

V i d é k.

Baróth, 1890. június 14.

A lapokból úgy tudom, hogy Háromszéken támadt egy ember, ki a munkától és az emberek előítéletétől nem irtózza, legalább a megye tanügyi, illetve iskolai történelmének megírására vállalkozott, és ez szép, és pedig annival szebb, mert e derék hazafi, a mint hallom, nem is meggyénk szülötte.

Természetesen ő vagy bárki más, e tekintetben csak úgy tud zöld ágra vergődni, ha ahhoz értő emberek által támogatatik. No már azt mondom, hogyha Háromszéken csak minden 5--6 falunak volna egy olyan „Borivó“-ja, mint Barátosnak, bizony-bizony nagyban meg lenne az építőmester állapota könnyítve.

En „Borivó“ elbeszélését figyelemmel olvastam át s tetszett nekem különösen az, hogy ő minden tartózkodás nélkül, bátran a szeg fejére ütött s reálolvasa Péternek úgy, mint Pálnak fejére az igazat.

Ha csakugyan sikerül szerzőnek Háromszék jelen iskoláit sorba állítani, óhajtható volna, hogy legalább mint halottól emlékezzék meg a nemes székely katonaságnak egy olyan volt iskolájáról is, melyet az 1848%-iki vihar elsepert ugyan, de emléke el még ma is a három székely ezred népe között.

Hogy milyen hasznos intézet volt a K.-Vásárhelytől 1848-ban virágzott cs. k. katonai-intézet a székely katonaságra nézve, annak leírásába nem bocsátkozom, beszélnek helyettem a tények, szólhatna még ma is arról, sok életben levő al- és főtiszt, kiknek kenyeret adott amaz iskola, s igazolhatná állításomat, ha élnének 100 meg 100 szülő, kiknek gyermekei ingyen nevelésben részesültek ottan.

Igaz, hogy az iskolánál a főczél a germánizálás volt, de csak a nyelvet lehetett germánizálni, a szívet nem; ezt megmutattuk 1848%-ben jóval jobban, mint bármelyik collegium fiatalága. Nem volt Erdélyben talán egyetlen egy zászlóalj sem, melyben a székely katonai intézetből kikerült fiukból harcosok, al- és főtisztek ne lettek volna. Ma is még imitt-amott, elfelejtve — futólagos számításom szerint — életben van 30—40 fő, 6 törzstiszt és négy tényleges szolgálatban álló generális. Ezek mind arra mutatnak, hogy annak az intézetnek helye, bár mit műveljenek el a jelenkor emberei, sokáig, de nagyon sokáig üresen fog Háromszéken maradni. Hja! más idők, más emberek.

..... igen, én csak a szerző figyelmét akartam jelen soraim által amaz intézetre irányítani, s részben az érdeklődést a mult iránt ébresztetni; de egyuttal azon reményben, hogy felhasználhatik. Egy kis tiszta anyaggal is szolgálók az építőmesterek, lehet többel, vagy már mások szolgáltak, vagy ez után fognak szolgálni; ha az enyémre nem lenne szükség, dobja tűzbe, engem az egy cseppet sem bántana. A kérdéssel intézet felállítására iránt a mozgalom 1811-ben indult meg, annak értelmi szerzője br. Purczel volt, kinek még 1848-ban a kézdívársárhelyi temetőben, emlékkövére e felirat volt olvasható: „Bár a test eltemettetett, az érdem nem felejtetett.“

Mig ama palotaszertű épület legnagyobbbrészt önkéntes adományokkal felépült, 12 év telt el s így az intézet csak 1823-ban nyílt meg. Az adakozók közül kiemelendőnek találok a Fejér-családot, mely 999 frt 59 krt adott volt váltóban, ez annyit tett azu időben, mintha ma valaki a muzeum részére 1000 frtot adna.

E gyönyörű, csak helytelen helyre épült palotának homlokzatán, hadi jelvényektől körülkoszoruzva 1848-ban még e felirat állott:

EDUCANDAE SOBITI MARTIAE
SICULORUM LIMITANEORUM SUBSIDIIS
PRIVATAQUE MUNIFICENTIA
EXTRUCTUM.
FRANCISCI I. ET CAROLINAE AUGUSTAE
TRANSYLVANIAM PEPLUSTRANTUM
MEMORIAE DICATUM
MDCCCXXIII.

A tanfolyam ezen intézetben, mennyiben az utolsó osztályt (Mathezis) három év alatt lehetett végezni, 10 évre terjedt. A tantárgyak hat éven át vegyes természetűek voltak, de már a 7. évben az ugynevezett „V-te Militairhaus Class“-ban csupán katonai dolgok adtak elő s ez így tartott 4 éven át. A tanulók száma 250—300 közt változott; a kik állami ellátásban részesültek, azok benn laktak az intézetben, a civilisták kívülről jártak be, de a fegyelem és tanítás egyforma volt mindenkire nézve.

A igazi szigorú katonai rend fennállott egész 1848. tavaszáig, ekkor pedig a mint Gál Sándor és Klapka megérkezett, mintha villám csapott volna az intézetbe, a rend alájában annyira megrendült, hogy — ha Donáth alezredes tapintatosan nem lépik fel — lehet a fin ellen az atyát kellett volna felhasználni, azaz a nagy katonát, a kis katoná ellen.

A mint Donáth a lázadás hírére néhány katonával az intézet udvarán megjelent s a csákokon és katonasípkákon a tricólor kokárdákat meglátta, emlékszem, beszédét így kezdte: „Ha ti egy lovon két nyeret meglátnátok, mit mondanátok? ugye-bár azt, hogy nem helyes, én is tehát azt mondom nektek, hogy egy főrevalón két bóbíta rosszul áll, maradjatok tehát jobb időig a régi bóbíta mellett.“

Beszéde alatt a naszdídi román ezredtől egy Vlád nevű kadét közbe szölvé, annyit mondott: „Mi nem vagyunk lovak“, ezért Donáth a felszólalót letartóztatta, de a mint látta, hogy olajat öntött a tüzre, nyomban szabadon bocsátatta.

A Donáth megintésének lett annyi következménye, hogy a kokárdák a füről a mellre kerültek, de a megingatott rend ingva maradt, és mi néhány hó alatt észrevétlenül szárnyva kelve, táborba szálltunk...

Hogy még aztán 1849-ben meddig állott fenn az intézet nem tudom, mert mi 20-an a timár Jancsó Mózes házánál történt összebeszélés folytán 1848-ban, Szentháromság vasárnapján ráztuk le magunkról az iskola porát, s távoztunk a városból.

Ekkor a tanítói kar következőként férfiakból állott: Balog József, Rácz, Szász, Török, Hegyesi. A katonai osztályban: Barabás József, Gál Mihály, Nagy István, mind a három tisztjelölt, Jüngling Mihály hadnagy, Lucze Gergely főhadnagy, Tretter von Trittfeld főhadnagy.

En ezen tárgyhöz nyilvánosan azért szölek, hátha a szikra taplóra talál s más valaki kibővítené rövid s talán hiányos elbeszélésem.

Bitai Baikó Lajos.

T a n ü g y.

Folyó hó 10 én kelt általános meghívónkból ismeretes a június 29-én Seps-Sztyeggyön tartandó szaktanácskozmány célja. Tanszermuzeumunk és könyvtárunk tan és olvasókönyveit szakasportokba osztva, szétküldjük most az alább megnevezett és ezennel bizalmasan fölkért szak-előadó hölgyeknek és uraknak azon megkeresés mellett, hogy ezeket úgy a saját tetszésük szerint még hozzájuk sorolando engedélyezett tankönyveket egybeahonlítván: a helyi viszonyainknak leginkább megfelelő munkát előadói javaslatlalt tüzetesebben ismertetni és megyszerte lehető általános alkalmazásra ajánlani sziveskedjenek. Különös tekintettel

az egy vagy két tanítóval, meg a több tanerővel bíró, esetleg még a vegyes és a nem szerint elkünnített iskolákra, illetőleg osztályokra.

Tanító-könyvtárunk küldeményét legyen oly jó mindenik előadó — lehetőleg az értekezlet elé terjesztendő javaslatának kéziratával együtt — 10—12 nap alatt a mindjárt megnevezett, s ezuttal szintén bizalommal fölkért szakvéleményező tanító urakhoz és tanítónőkhöz eljuttatni. A mely szakasportnál két véleményezőt kértünk fel, az előadó küldeményét korábban vevő szakvéleményező sziveskedjék társának még szintén oly időben kezéhez szolgáltatni a könyveket s az esetleg közölt előadói javaslatot, hogy értekezésünk előtt módja legyen neki is bíráló véleményt alkotni. Kihhez utóljára jutnak a küldött könyvek s kéziratok, lesz oly jó a tanácskozmány napja előtt beszármaztatni hozzánk, vagy az értekezletre magával hozni.

Az ajánlandó taneszközöket bizottságunk fogja az értekezleten bemutatni.

Előadói, illetve véleményezői tiszt viselése iránt fölkérjük a következő hölgyeket és urakat:

Tárgy:	Előadó:	Véleményező:
Besz.- és ért. gy.	Szász János	Nagy Istvánné Szabó Lajos
ABC	Zágoni Sándor	Cseh Izskákné Király István
Olvasókönyv	Vántsá György	Sipos Samu Kádár Lajos
Nyelv- és írályt.	M. Székely János	Bodola Sándor Magyari György
Tört. és alk.-t.	Csinádi Lajos	Baló László Darkó Mihály
Földrajz	Váncsa György	Király Istvánné Vajna Károly
Gazd. és kert.	Kis Ödön	Nagy Imre Erdélyi Károly
Természetráaj	Vén Árpád	László Lukács
Természettan	Berecz Gyuláné	Kovács Dénes
Vegytan	Erdélyi Károly	Zajzon Béla
Számítan	Bartha Ignác	Bartos István
Mértan	Husza József	Zajzon Farkas
Rajz	Gyárfás Győző	Vég Endre Zágoni Sánd.
Írás	Nagy István	Székely Málv.
Ének	Kovács Bálint	Benkő János
Torna	Nagy Albert	Berecz Gyula Kis Károly
Háztartástan	Nagy Károly	Bresztovszky Sarolta
Női kézimunk.	Szentpétery Mari	Bodor Ida Szabó Emma

A központi bizottság.

Színészlet.

K.-Vásárhely, 1890. június 18.

Mult szerdán B. Szöllősy Ilona jutalomjátékául a Tóth leány került színi, csaknem egészen telt ház előtt. A jutalmazandó, mint a társulat kedves operette primadonnája annyi érdemet szerzett közönségünk előtt, hogy teljesen indokolva volt azon meleg, rokonszenves tüntetés, melyben ma este részesült. A közönség sok tapsal, kihívással és egy szép virágcsokorral tüntető ki kedvencét, ki viszont tüzzől pattant élénk játékával s pompás dalaival egy kellemes estét szerzett nekünk. Méltó társa volt minden tekintetben Egy ur, ki Bandi szerepében mutatott be egy teljesen bevégzett alakítást. Pompás játéka és szép, érzelmes dalai sok jól megérdemelt tapsot arattak. Kospál barom-orvos a darab e kitűnő tipikus alakja Liptay urban talált igen jeles személyesítőre. Jóízű komikumával mindvégig jó kedvben tartá a közönséget. Németh ur (Misó) vitézlőt megküzdött azon remnisczenziakkal, mit Solymosi Elek Misója ben-nünk keltett, s ha szép tehetségei dacára nem tudott oly jeleset alkotni, mint híres előde, de mindenesetre igen élvezhető nyújtott. A darab többi főbb szerepe Gyarmati, Brobolya a társulat két kiváló tagjának Balászi és Deréki kezeibe voltak letéve s mindketten szokott precizitással oldották meg feladatukat. Csúpnán dícséretet mondhatunk Fekete ur (Lipták), Breznayné és Györyné mai szerepléséről is.

Szombaton ismét kitűnő napja volt a társulatnak és közönségnek egyaránt. A társulat egy szofolási telt házat, a közönség meg egy igen kellemes estét nyert. Ezuttal Pepita került színi és pedig oly kitűnő előadásban, melynél jobbat vidéki társulattól várni alig lehet. A czimszerep B. Szöllősy Ilona kezébe volt letéve, ki egyénisé-gének összes báját, játékának összes vidorságát s énekének egész kellemet szinpadra hozta, hogy egy kedves, elragadó Pepitát adjon nekünk. Az édes énekű Nógrádi ur Don Fredro szerepében nyújtott első rangú élvezetet. Bizonyára, édes, szívhez szölvő dalaival hódította meg a szép Beatrix szívét is, mert azt a hő szerelmet Nógrádi ur

külső megjelenését tekintve, indokolva nem látjuk. Világosan szólva, Nógrádi urnak a hódító3zeladon szerepekben, több gond az arc dekorációjában, egy alkalmas mieder s egy valamivel kisebb kaliberű kalap, mindenestre előnyére válnék. Liptay ur San Lucas szerepében ma ismét egy jól megteremtett, egészséges humortól duzzadó alakot mutatott be. Egyáltalában Liptay ur azon színészek közé tartozik, kik mindig jót alkotnak, s kiket mindig szívesen látunk a színpadon. A mai előadás egyik kiváló alakja volt Németh ur is (Don Gaspar). Több jóindulattal, mint poezissal készített alkalmi kupléi frenetikus tapsvihart idéztek elő s a sok újrásának alig volt hossza-vege. Kívánjuk neki, hogy jutalomjátéka oly sikerült legyen, mint a milyen őszinte volt a taps, melylyel a közönség az ő énekbéli szíves meghívását fogadta. Spanyolhon kevés szavu királynéja Aitner Ilka által ábrázoltatott szépen, impozánsan, míg Beatrix Györyné asszony által adatott szép sikerrel.

Vasárnap „Náni” adatott egészen telt ház előtt, kedden azonban a „Kis herozeg” a kellemetlen hideg időjárás miatt üres ház előtt folyt le. B. Szöllősy Ilona (Parthéne) bájos jelenség volt, játéka és éneke sok tapsot aratott. Igen sikerült alakok voltak Németh ur (Frimouse) és Pénczer ur (Montlandry). A csekély számú közönség a bájos zenéjü operetten rendkívül jól mulatott.

A legközelebbi napok műsora a következő: Ma csütörtökön Csiky Gergely „Örök törvény” című nagyhatású színműve. Szombaton: „A suhancaz” Vasárnap „A szép Nádia”.

Nem mulasztathatjuk itt el a közönség szíves figyelmét felhívni a vasárnap másodsor adandó „Nádia”-ra. Ezen kitűnő színmű, melynek tárgya hiteles kutatók után, az orosz népeletről van merítve, Derékly Antal urnak a társulat titkárnak tollából került ki s első előadásakor is nagy tettségben részesült. A társulat igazgatósága azon körülményre való tekintettel, hogy az első előadás alkalmával sokan kiszorultak a színpad körül, e mű második előadását is elhatározta. El kell ismernünk, hogy Nádia kiválóan érdekes tartalmánál fogva megérdemli, hogy még egyszer színpadra hozassék s az igazgatóság csak a közkíválmónak tesz ezáltal eleget. Ajánljuk a közönség figyelmébe.

Különfélék.

— Személyi hir. Elischer József kir. és nagyszebeni tankerületi főigazgató, a kézdívásárhely-kantai róm. kath. gymnasium megvizsgálására folyó hó 17-én városunkba érkezett.

— Időjárásunk. Mióta június hava beköszöntött, állandó a paausz az időjárás ellen. Hideg szelek, nagy esők váltakoztak s alig volt az egész hóban egy pár nap, melyen a nap felsütött. A hőmérsék fokozatosan szállott, ugy, hogy 16. és 17-én már fagytól lehetett alaposan tartani, mivel a hőmérő 5 R°-ra leszállt. Hétfőn és kedden a hegyek között már hó is esett. Kézdí-Vásárhelyt a héten állandóan fűtöttek. Erre még a mi éghajlatunk alatt sem igen volt példa. Szerdán a felhők oszlani kezdtek, a nap kisütött s a hőmérsék hirtelen annyira felemelkedett, hogy már fagytól tartani alig lehet.

— A tűzoltók kiképzése. A helybeli önkéntes tűzoltó-egylet tagjainak technikai kiképzése kezdetét vette. Az egylet azon tagjai, kik tudják mi a beszület szó és feltudják fogni, hogy egylettűnknek nem a külfény, hanem a képességgel kell ragyogni, pontosan megjelennek a gyakorlatokon. El is várjuk városunk minden tetterős polgárától, hogy a közhasznu intézményt, mely polgártársaink életét és vagyonbiztonsága felett őrködik, a méltán megérdemelt támogatásban részesítse.

— Huszonöt év múlva. A csiksomlyói róm. kath. gymnasium VII-ik osztályának az 1865-ik évben végzett növendékei, illetőleg az ezen osztály csoportnak azelőtti időszakban együtt tanuló kollégáik, tanulótsáik, elhatároztuk, mikép elvállásunk 25 éves megünneplésére egy összejövetelt rendezzünk. Sárolos-Boldogasszony napját (folyó évi július hó 2-át) tűztük ki ezen ünnepély megtartására. Mely ünnepélyes összejövetelre minden volt iskolatársunkat ezennel tisztelettel meghívjuk és a megjelenésre felkérjük. Egyuttal kérjük tanulótsáinkat, hogy elhatározásukról volt tanulótsáink Pál Cap. János csiksomlyói Szent-Ferencz-rendi zárdafőnököt — hol is az ő-szejövetel megtartatni terveztetett — legközelebb folyó hó 25-dikéig értesíteni szíveskedjék. Kelt Csik-Somlyón, 1890. június 12. Gábor Péter, Három-székmegye kézdíjárasi főszolgabíró. Zonda Mihály, kézdípolányi körjegyző. Paál K. János, csiksomlyói zárdafőnök. Gaál István, kir. törv.-széki bíró. Rápolthy Ferencz, szárazpataki róm. kath. lelkes. Beke Mihály, m. kir. járásbírósi hivatalnok. Zöld Ferencz, m. kir. adóhivatali számtiszt. — Tisztelettel kéretnek a hazai lapok ezen felhívás átvételére.

— A kézdívásárhelyi önk. tűzoltó-egylet zenekara a piacon térenét adand a jövő vasárnap (folyó év és hó 22-én) a következő műsorral: 1. Induló a „Koldusdiák”-ból. 2. Keringő (Fischermädchen Walzer). 3. Schneesternchen. Polka française Strauss Eduardtól. 4. Hazai hangok. Magyar népdal-egyveleg. Összeállította Berki Gyula. 5. Polka mazur. Rak J. től. 6. „Gigerl”-induló. I. F. Wagnertől. — Kedvezőtlen idő esetén az előadás a jövő vasárnapra marad.

— Értesítés. A háromszékmegyei „Erzsébet” árvaleány-nevelő intézet reudes és bejáró növendékeinek f. tanévi záróvizsgája június 30. és július 1. napjain d. e. 8—12, d. u. 3—6 óráig fog az árvaház női ipariskolai tantermében megtartatni. Az intézet tantermében ezen alkalommal díszes női munkakiállítás leend. Minthogy ez alkalomra külön értesítő nem fog kiadatni, felkérünk az intézet alapító, pártoló tagjai, a t. szülők és érdeklődők, hogy e záróvizsgálaton szerencsétlenül szíveskedjenek. Kézdí-Vásárhely, 1890. június 17-én. Az iskolaszék nevében Székely János ref. pap, elnök. Nagy Károly jegyző.

— Az alsócsernátoni ev. ref. egyházközség boldog emlékü Alsó-Csernátoni Monár Domokos ny. pénzügyminiszteri számvizsgáló áldott emlékére, ezen egyházközség iránt egész élete folyamán jótékonyan éreztetett nemcsalózatokkétségének és élete alkonyán 1000 frtos kegyalapítványával tanusított nagylelkű megemlékezésének kegyeletes elismeréséül a folyó 1890. évi június hó 22-én (vasárnap) délelőtt 11 órakor az ev. ref. templomban gyásznapélyt rendez, melyre az érdeklődők tisztelettel meghívotnak. Műsor: 1. Invocatio. 2. CCXXXV. Dicséret. Énekl. a gyülekezet. 3. Ima. Előadja tiszteletes Bodor Géza alsócsernátoni ref. lelkes. 4. CCXXXVIII. Dicséret. Énekl. a gyülekezet. 5. Emlékbeszéd. Előadja tiszteletes Szabó Géza felsőcsernátoni ref. lelkes. 6. Záró ima. 7. Berekesztő ének. Az alsócsernátoni ev. ref. egyháztanácsnak 1890. évi június hó 11-én tartott üléséből. Bodor Géza, alsócsernátoni ref. lelkes.

— Napfogyatkozás. Kedre egy részleges napfogyatkozást ígért a kalendarium, mely minálunk is látható lett volna, ha a felhők el nem takarják az égboltot. Még csak a hatását sem éreztük, mert vastag felhők által amugy is okozott homályban konstatálni nem lehetett az elsötétülést.

Irodalom.

Uj könyvek. A Franklin-Társulat kiadásában Budapestben, újabban megjelentek: Családi könyvtár. 30. és 31. füzet: Családi boldogság. Mindenemű asszonyok és leányok számára. Szerkesztette Kalocsa Róza. Ara 80 kr. — Falusi könyvtár. 37. füzet. Gyógyövények gazdák használatára. Irta Dr. Borsod Miksa. Ara füzve 50 kr. 38. füzet. A burgonya és cukorrépa termesztéséről. Irta Réti János. Ara füzve 50 kr. Gyűrky Antal. Védekezés a filloxera ellen és a bortermelés folytatásának módja. Gyakorlatilag előadva. Ara füzve 50 kr. Falusi történetek. Irta Könyves Tóth Kálmán. Ara füzve 1 frt. Magyar közmondások gyűjteménye különös tekintettel az életbölcsekre és a nevelésre. (Több, mint hater ezer közmondás.) Rendszerbe foglalta Almásy János. Ara füzve 1 frt. — Olcsó könyvtár. Szerkesztő Gyulai Pál. 261—275. füzet. Tartalmuk: 261. f. Andrassy Gyula gróf beszéde a véderő-törvényjavaslát tárgyalásban. Elmondott 1889. évi ápril hó 5-én. Ara füzve 20 kr. 262. f. III. Napoleon, a tűzérsg multja és jövője. Francziából fordította Dr. Theiss Gyula. Ara füzve 30 kr. 263. f. Schiller Frigyes. Stuart Mária. Szomorujáték 5 felvonásban. Ford. Sulowski József. Ara füzve 50 kr. 264. f. Milton János. Az elveszett paradíszom. Angol eredetiből fordította János Gusztáv. Ara füzve 80 kr. 265—267. About Edmund. A régi bástya. Regény. Francziából fordította Sz. E. Három kötet. Ara füzve 2 frt 40 kr. 268. f. Ulána. Beszély. Irta Krassovszky I. Ignác. Lengyelből fordította Timkó Iván. Ara f. 30 kr. 269. f. Deák Ferencznek az 1861-dik évi országgyűléstől elfogadott két felirata. Közl. Könyvi Manó. Ara f. 30 kr. 270. f. Csikós. Eredeti nép-szímű 3 szakaszban. Irta Szilgietti Ede. Ara f. 30 kr. 271. f. Az örökség. Beszély. Irta Sandeau Gyula. Francziából fordította Gyulai Farkas. Ara füzve 40 kr. 272. f. A nagy Galeotto. Dráma 3 felvonásban, 1 előjattal. Irta Echegaray József. A spanyol eredetiből fordította Pathy Károly. Ara füzve 40 kr. 273. f. Pascal gondolatai. Francziából fordította Béri Gyula. Ara füzve 50 kr. 274. füzet. Beust és Andrassy 1870- és 1871-ben. Irta Könyvi

Manó. Ara füzve 30 kr. 275. füzet. A középkori magyar irodalom stíljáról. Irta Imre Sándor. Ara füzve 20 kr.

A „Kis Művész”, Hoós János dévai képezdei zene-tanár által ének- és zongorára szerkesztett ifjúsági zenefolyóirat 2-ik füzetek beküldetett. Mint az első füzet megjelenésekor, ugy most is a legmelegebben ajánljuk olvasóinknak e házagot pótoló vállalatot, mely arra törekszik, hogy a zongorát tanuló ifjúságnak szórakozást nyújtson a mellett a sok száraz gyakorlat mellett, a melyeknek folytonos játszatása által a legtöbb zongora-tanító már idejekorán kiöli a gyermek lelkéből a zenére való hajlamot. Célja a magyar zene könnyű modorban való megismertetése, értelmi fejlettségökhöz mért versekre írott dallamok által, melynél fogva nagyon alkalmas az ifjú szívben idejekorán felkeltetni a hazafias érzést, valamint a nemzeti irodalmunk és dalköltészetünk iránt való szeretetet. A „Kis Művész” mindkét nembeli ifjúságot, de sőt a felnőtteket is képes szórakoztatni dalszövegeivel és dallamaival. Különösen érdekes e füzetben a következő című dal: Hogyan főzte meg Csibainé az eleven rákot? melyben a szöveg szerzője Hettyey Gábor egy valósággal megtörtént esetet ír le versben; a zenét hozzá Hoós János szerkesztő írta. E dalnak ugy szövege, mint dallama nemcsak az ifjúságnak, hanem a felnőtteknek is meg fogja nyerni tetszését. — Előfizethetni a folyóiratra fél évre 2 frtjával a „Kis Művész” szerkesztőségénél Déván (Hunyadmegye).

A közönség köréből.*

Elismerő nyilatkozat.

A magyar-franczia biztosító részvénytársaság kézdívásárhelyi főügyökségénél tűzárk ellen biztosított épületeimet és ingóságaimat, mely biztosított tárgyak ez év április havában történt tűzeset alkalmával elégték.

A magyar-franczia biztosító társaság 10 nap alatt tűzkarom felvételéről intézkedett, mely összeget 10 nap alatt ki is fizetett.

Minek alapján a fenti intézetnek a nyilvánosság utján igazságos és méltányos eljárásáért köszönet mondani, kötelességemnek tartom és a biztosító közönségnek a legmelegebben ajánlom.

Kelt Lemhényben, 1890. május 10-én.

Kellner Sándor.

* E rovat alatt helyet adunk a közérdeku felszólalásoknak, de a felelősség a beküldőt illeti. Szerk.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:
Ifj. Dobay János.

Nyílt tér.*

Egész selyem nyomtatott Foulardok

1 frt 20 krtól 3 frt 90 krig méterenkint (circa 450 különféle minta) küld egész öltözetekre és darabonkint portó- és vámentesen G. Henneberg (cs. és királyi udvari szállító Zürichben. Minták postafordultán. Levelekre 10 kros bélyeg ragasztandó.

* E rovatban megjelent közleményekért felelősséget nem vállal a szerk.

Hirdetések.

Sz. 292/1890. ár.

Árverési hirdetmény.

Kézdí-Vásárhely város árvaszéke ezennel közhírré teszi, miszerint néhai Baka Dániel hagyatékaéhoz tartozó s a kézdívásárhely-kanta 160. sz. telekjegyzőkönyvben foglalt 315, 317, 318 $\frac{1}{2}$, 320. hr. sz. a ingatlanok hozzá tartozó épületek- és udvartérrel 90 négyszögöl területben 7500 frt kikiáltási ár mellett 1890 július hó 14-én délután 2 órakor a helyszínén, a legtöbbet ígérőnek örök áron el fognak adatni.

Bánatpénz a 7500 frtnak 10%-a. A vételár a vásári szerződés jóváhagyása után a gyámpénztárba azonnal lefizetendő.

Miről ezennel a vásárolni szándékozók értesíttetnek.

Kézdí-Vásárhely város árvaszékeének 1890. június hó 10-én tartott üléséből.

Bartók Károly,
árvaszéki elnök.

Hegyesi Alajos,
aljegyző.

Hirdetmény.

A Maksa községben gyakorolt italmérési jogért megállapított kártalanítási összegre vonatkozólag az 1889. évi 45896. számú igazságügyminiszteri rendelet 9. és 10. §-aihoz képest az egyezség megkísérlésére s az igények tárgyalására határidőül 1890. évi július hó 21-ének d. e. 9 órájára a kir. törvényszékhez Vajna Dénes királyi törvényszéki bíró hivatal szobájába kitűzetett. Mely határidőre a közbirtokosság tagjai, még pedig azok is, a kiknek az idéző végzés külön nem kézbesítették, figyelemztetéssel az elmaradásnak az idézett rendeletben megállapított következményeire, ezennel idéztetnek.

A kézdivásárhelyi kir. törvényszék, 1890. évi június hó 3-án.

Papp János,
jegyző.

Ponori Sándor,
elnök.

Sz. 2900.—1890.

Pályázati hirdetmény.

Alsó Csernáton székhelyvel Alsó- és Felső-Csernáton községből alakított körjegyzői csoportban a **körjegyzői állomás** lemondás folytán üresedésbe jöven, annak betöltésére ezennel pályázatot nyitok.

Ezen állomással 400 frt fizetés, 50 frt irodai helyiség lakpénzátalány, 28 frt irodai átalány és a szabályrendeletileg megállapított magánmunkadíjak élvezete jár.

Felhívhatnak mindazok, kik ezen állomást elnyerni óhajtják, mikép képesítésüket és eddigi alkalmaztatásukat, valamint előéletüket igazoló okmányokkal fölszerelt pályázatukat hozzám **folyó évi június hó 25-ig** nyujtsák be.

A kijelölésnél az 1883. évi I. t.-cz. 6. §-a és az 1886. évi XXII. t.-cz. 74. §-ban foglalt kívánalmak föltétlenül be fognak tartatni.

K.-Vásárhelytt, 1890. június 10.

Gábor Péter,
főszolgabíró.

2—3

Sz. 2. köz. p. vál.
1890.

Hirdetmény.

Az 1891-ik évre érvénnyel bíró választók névjegyzéke a hármas küldöttség által összeállítottván, központi választmányunk felhívja a város jogosult lakosait, hogy ezen ideiglenes névjegyzéket, mely a polgármesteri hivatalnál folyó évi július hó 5-ik napjától ugyanazon hó 25-ik napjáig naponként délelőtti 8 órától déli 12 óráig kitéve lesz; bárki betekintheti és délután 2 órától estéli 6 óráig azt lemásolhatja.

A fentjelzett ideiglenes névjegyzék ellen 1890. július hó 5-ik napjától ugyanazon hó 15-ik napjáig (tehát 10 napig) felszólalásnak helye van; e felszólalások a polgármesteri hivatalnál adandók be, s ily beadványban többen is felszólalhatnak.

Folyó évi július 5-dikétől ugyanazon hó 25-éig a névjegyzék mellé a beérkezett felszólalások is kitéve lesznek a azokra észrevételét július hó 16-tól július hó 25-ig, tehát az utolsó 10 napon át bárki megteheti.

A felszólamlások, ugyszintén az erre tett észrevételek bélyegmentesek; a központi választmányhoz adandók be és a darab átvételről kívánatra elismervény fog adatni.

Kelt Kézdí-Vásárhelytt, 1890. június hó 11-dikén.

Bartók Károly,
közp. v. elnök,

Kovács Dániel,
közp. v. jegyző.

Hirdetmény.

Dálnokban alólírtnál 1890. évi június 29 től kezdve többféle gazdasági eszközök fognak szabad kézről árverés alá bocsátatni, ezek között egy jó karban levő négy lőerjű **eséplőgép, aratógép, hármas eke, szórórosta**, kitűnő karban levő, járgányra alkalmazható **szeeskavágó**, járgányra alkalmazott **malom** s még többféle gazdasági eszközök. Az árverés kezdetét veszi délután 1 órakor s minden következő vasárnap tartani fog. A tárgyak részletfizetés mellett is eladhatók.

Dálnok, 1890. június 10.

Özv. Gaál Zsigmondné.

Máriazell gyomor cseppek.

legbiztosabb gyógyszer minden gyomor bajnak.

Vedjegy.

Utóhéthetetlen hatású az étvágytalanság, gyomor, gyengeség, búzós lehelet, savanyú felbőgös, szél-rekedés, (Költen) gyomor hurut, gyomor égés, gyomor homok és dara képződés, túlságos elnyalkasodás, sárgaság, undor és hányinger eseteiben, mekcsünietű a főfájást (ha az a gyomor elronyásától származik) gyomor görcsöt, kemény székletet, székrekedést, az étel s itallal turterbeli gyomrot kitisztítja, elűzi a bel-égetket, s gyogyít lép, vese, máj és aranyeres bántalmakat. — Egy üveg ára, használati utasítással együtt 40 Kr. kettős üveg 70 Kr. Központi széküdesi raktár: Brády Károly, gyógyszer-tára Krensiar (Morva ország).

Óvás! A valódi Máriazelli gyomor cseppek sok tételek en utánoztatnak s hamisítanak, s ezért valódiak gyanánt csak azok fogadtassanak el, melyek üvege, egy vörös, s a fenti vedjegyet ellátott papírba van csomagolva, s melyek mel-ékelt használati utasításán az is fel van tüntetve, hogy az Krensiarban, Gúzek H. könyvnyomdájában nyomtatott.

Máriazelli Labdacsozok.

A Keményszekítés és székrekedés ellen, évek óta legjobban hatásnaknak bizonyított labdacsozok is, sokféle képen hamisítanak, tehát ezek vételénél is vigyázzni kell a fenti vedjegyre s Brády Károly, Krensiari gyógyszerész név alá írást, melyek minden ereitől dobozon láthatók. Egy doboz ára 20 Kr., egy tükeres 6 dobozzal 1 frt. A pénz előleges beküldése után, 1 tükeres 1 frt. 20 Kr., 2 tükeres 2 frt. 20 Kr., 3 tükeres 3 frt. 20 Kr. ért. csomagolás és postabér mentesen küldetik meg.

A Máriazelli gyomor cseppek és Máriazelli labdacsozok nem titkos szerek, a gyógyható anyagoknak összetétele, minden használati utasításban fel van sorolva.

A Máriazelli gyomorcseppek és Máriazelli labdacsoz kaphatók

Kapható: Kézdí-Vásárhelytt Kovács Ferencz gyógyszer-tárában; Tüsnádon (fürdő) Dobay Sándor gyógyszerésznél.

34—43

A körülbelöl h u s z e z e r r a k t á r o n á r u l t é s m i n d e n ü t t a l e g j o b b r o v a r i r t ó - s z e r n e k e l i s m e r t

"Zacherlin"

megint **olesóbb** lett.

Az eredeti üvegek J. ZACHER névvel vannak ellátva. Ára üvegenként csak 15 kr, 30 kr, 50 kr, 1 frt.

K a p h a t ó :

K.-Vásárhelytt Jancsó Géza gyógyszer-tárában
" Kovács Ferencz "
" Csiszár Pál kereskedésében
" Dávid János "

Csik-Karczfalván Boltresz Ferencznél
Csik-Szeredában Gál József kereskedésében
Előpatakon J. Müller gyógyszer-tárában

S.-Sztgyörgyön Betegh Bálint gyógyszer-tárában
" Dávid György "
" Goldstein Jakab keresk.
Uzonban Temesváry G. és Fiainál